

Kompletterande information till arbetsmiljö och säkerhet

Olika ansvarsområden inom Brandskyddsarbete.

Brandskyddsansvarig

Den brandskyddsansvarige har ansvar att göra regelbundna kontroller av brandskyddet och man har till uppgift att samordna brandskyddsfrågorna inom organisationen

Utrymningsledare

Utrymningsövning bör ske på samtliga arbetsplatser, såväl små som stora minst en gång per år.

På alla företag bör det finnas en utrymningsledare. Det innebär att man säger till kollegor och övriga personer att genast gå till närmaste nödutgång och vidare ut till återsamlingsplatsen. Det innebär även att man har ansvaret för att söka igenom lokalerna i samband med en utrymning och rapportera att lokalerna är genomsökta och tomma till den person som är utsedd ansvarig på återsamlingsplatsen för att kontrollera att alla finns på plats.

En utredningsledare har något formellt ansvar i samband med en brand eller utrymning men en nyckelroll för säkerheten i samband med utrymning.

ISO 14000

ISO 14000 är en serie internationella standarder som ett företag eller annan organisation kan följa för att skapa ett miljöledningssystem. Ett sådant system omfattar organisering, uppföljning, utvärdering och redovisning av organisationens miljöarbete.

I standardfamiljen ingår en kravstandard, ISO 14001, ISO 14001 är en internationellt accepterad standard, som utgör grunden för fastställande av miljöledning, och som kan användas i alla typer av organisationer inom alla slags industrier.

Fördelarna med miljöledningssystem enligt ISO 14001 är många. Dels för din organisation i form av minskad användning av resurser, effektiviserad energianvändning eller transportförbrukning, smartare upphandling och lägre kostnader för avfallshantering, men dels för vår gemensamma miljö och ekosystem.

Chefens ansvar

(Närmaste) chef har i princip ansvar över allt som händer i företaget, både den fysiska och psykiska miljön.

Fysiska arbetsskador och även drogmissbruk och trakasserier är chefens ansvar att handlägga.

Arbetstagarens ansvar

Arbetstagarens ansvar Även om det är arbetsgivarens skyldighet att tillse att arbetsmiljölagen följs, betyder inte detta att arbetstagaren är "ansvarslös". Varje arbetstagare har, som en del av sitt anställningsavtal, åtagit sig att följa de säkerhetsföreskrifter och andra arbetsmiljöregler som gäller i och för verksamheten.

Det här säger arbetsmiljölagen: utdrag ur arbetsmiljölagen, kap 6: "Arbetsgivare och arbetstagare skall bedriva en på lämpligt sätt organiserad arbetsmiljöverksamhet."

Arbetsmiljölagen säger också att arbetstagaren skall medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö.

Arbetstagaren skall följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Om arbetstagaren finner att arbetet innebär omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa, skall hen snarast underrätta arbetsgivaren eller skyddsombud.

Om du väljer att ignorera föreskrifter och regler och en olycka infaller, blir du personligt ansvarig och kan bli straffad och bötfälld för detta.

Du måste följa skyltar som finns inne i företaget, t.ex. gällande hörselskydd, skyddsglasögon, skyddshandskar.

Det är t.ex. aldrig tillåtet att använda skyddshandskar i en maskin med roterande delar, handsken kan fastna och maskinens roterande hastighet gör att du inte hinner reagera förrän det är för sent. I bästa fall blir du ordentligt skadad, i värsta fall förlorar du ditt liv.

Sortering och återvinning

Att sortera och återvinna är väldigt viktigt för miljön, både från företag och privatpersoner.

Gamla batterier eller batterier som är slut skall slängas på speciella platser, som i t.ex. batteriholkar som finns på återvinningsstation, vissa butiker har även batteriholkar. Detta är i synnerhet viktigt för batterier som innehåller kvicksilver, bly och kadmium. Dessa orsakar stor skada för miljön.

Metallskrot lämpar sig mycket bra för metallåtervinning och kan i princip återvinnas oändligt många gånger.

Att ta tillvara och göra ny råvara av avfall ger stora vinster. Framför allt i det globala perspektivet, vilket i sin tur leder till ett hållbart samhälle.

Metallåtervinning av 1 ton järn sparar över 1 ton koldioxidutsläpp. Aluminium är mycket bra att återvinna då det är energikrävande att framställa.

Att återvinna sparar 95 procent av energin jämfört med att framställa aluminium av ny malm.

Vid skärande bearbetning så blir det en hel del metallspån som man kan återvinna och även få en avkastning på. Den bästa hanteringen av spånet som också är det som ger stört avkastning är den som man sorterar varje metallspån i separata kärl samt att det är rent utan ex skärvätska som ibland kan uppstå.

Skärvätska

Förbrukad skärvätska är klassat som ett miljöfarligt avfall och måste förstöras av SAKAB eller andra, godkända saneringsföretag. Vissa företag förstör själva sina förbrukade skärvätskor genom ultrafilter eller flockning.

Detta är helt olagligt i vanliga fall och kräver att företaget fått tillstånd av myndigheten. Det är den avgående innehållet i vattenblandningen som måste klara av vissa krav för att få släppas ut i

vatten. Det kan hända vissa skärvätskeleverantörer påstår att man kan hälla förbrukad skärvätska ut i avloppet, men det är helt fel.

Det är förbjudet att släppa ut skärvätska i naturen även om den är "biologiskt nedbrytbar" och att man "skummar" (det som ligger på ytan) av skärvätskan får den inte släppas ut i avloppet.

Förutom att ett lågt pH-värde (under 8,5) på skärvätskan kan orsaka rost och slitage så blir det även en försämrad miljö runt de maskiner man använder. Helst ska pH-värdet ligga runt 9 eller lite över (långt pH gör att bakterier börjar växa.)

Återanvända skärvätska

Skärvätska kan man också återvinna igen om man har en bra reningsutrustning. Att återvinna skärvätska ger en möjlighet att arbeta mot en bättre miljö samt öka vinstmarginalerna. Det finns vissa saker man ska tänka på vid återanvändning.

- Kvalité på skärvätskan är viktig, ju bättre den är desto bättre blir slutresultatet. Här spelar regelbundna kontroller av PH värde, koncentration och att sätta gränsvärden när den är för dålig och behöver skickas iväg en viktig roll .
- Att all personal har den kunskap som krävs för att kunna återvinna samt att det gärna finns någon ansvarig eller en grupp av personer som ser till att det fungerar som det ska.
- Det är även lika viktigt med vattenkvalitet, Tumregel för kloridhalt är max 100ppm
- Man bör tillsätta minst 50 % nytt koncentrat i vätskan som ska skickas ut till maskinerna
- Ta med Skärvätskeleverantören i din återvinning för att kunna få hjälp med olika analyser ex korrosion.
- Ta bort alla risker som finns att fel vätska kommer in i maskinerna. Det är även viktigt att man inte återanvänder skärvätska som av någon anledning blivit kontaminerad av oönskade partiklar som kan öka bakterienivåerna. exempel på detta kan vara tvättvatten, snus och kaffe.

Säkerhetsdatablad

Ett säkerhetsdatablad är ett datablad med information om bland annat eventuella hälso- och miljörisker samt andra egenskaper hos vissa kemiska produkter och beredningar.

I regel har distributörer och yrkesmässiga användare rätt att få säkerhetsdatablad från en tillverkare eller leverantör även för produkter i konsumentförpackning, medan konsumenter däremot inte är berättigade att få säkerhetsdatablad.

De sexton rubrikerna

Som ett tillägg till FN-organet Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention om säkerhet vid yrkesmässig användning av kemikalier, togs 1990 en rekommendation fram. Bland annat rekommenderar den att säkerhetsdatablad skall innehålla följande 16 rubriker:

Namnet på ämnet/beredningen och bolaget/företaget

- Farliga egenskaper
- Sammansättning/information om beståndsdelar
- Åtgärder vid första hjälpen

- Brandbekämpningsåtgärder
- Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp
- Hantering och lagring
- Begränsning av exponeringen/personligt skydd
- Fysikaliska och kemiska egenskaper
- Stabilitet och reaktivitet
- Toxikologisk information
- Ekologisk information
- Avfallshantering
- Transportinformation
- Gällande föreskrifter
- Annan information

Skador

Vid mindre skärskador rekommenderas att man tvättar rent runt såret och därefter i såret med sårtvätt eller mild flytande tvål. Använd plåster för att förhindra att bakterier kommer in i såret.

Vid kraftigare och allvarigare skador och blödningar skall man alltid ringa 112 och begära ambulans.

Om du har fått något i ögat, t.ex. en flis, svetslagg, ska du skölja ögat med ögondusch, **använda hela flaskan**.

Har du fått kemikalier i ögat skall du skölja konstant under 15 minuter, eller tills ambulans kommer om du har fått frätande kemikalier i ögat.

Skydd

Vibrationer

Vibrationsskador är ett av de återkommande fysiska problem som uppstår på arbetsplatser. Vibrationer innebär att hela kroppen eller delar av den utsätts för regelbundna stötar med en viss frekvens (antal stötar per sekund).

Vi skiljer på :

- Helkroppsvibrationer, det är vibrerar med relativ låg frekvens som känns i hela kroppen, ex vid skakande fordon, maskiner plattformar som man vistas i eller på.
- Vibrationer från handmaskiner , som vibrerar med hög frekvens.

De effekter man kan få av **helkroppsvibrationer** är:

- *Övergående effekter:* Nedsatt prestationsförmåga rörelsesjuka störd motorik synpåverkan ökad risk för trötthet
- Bestående effekter: nackskador ryggskador

De effekter man kan få av vibrationer är för **handmaskiner** är:

- Övergående effekter köldkänsla nedsatt känsel muskeltrötthet domningar
- Bestående effekter kärlskador (vita fingrar) nervskador muskelskador ledsador skelettskador

Åtgärder för att förhindra detta är att **i första hand** titta på om man kan ändra arbetsmetoderna. Kan arbetet automatiseras eller finns det andra metoder som inte ger vibrationer?

I andra hand skall vi titta på utrustningen. kan den ändras så att vibrationerna minskar eller helt försvinner?

I tredje hand titta på om man kan avvibrera utrustningen, dvs isolera den med vibrationsdämpande material.

Det finns personlig skyddsutrustning som skyddar mot viss vibration, t.ex. handskar och skyddsskor.

Till vibrerande maskiner används maskinskor för att dämpa vibrationer, detta är mycket effektivare än t.ex. skyddsskor som skyddar minst mot vibrationer.

En av de vibrationsskador som kan uppstå är så kallade vita fingrar. det som händer är att blodcirkulationen inte fungerar som den ska.

Buller

Att försöka reducera (minska) buller och andra höga ljud på en arbetsplats är viktigt ur hälsosynpunkt. Som du läst tidigare är du som arbetstagare också skyldig att använda tillgänglig skyddsutrustning såsom ex. hörselskydd och skyddsglasögon.

Detta för att en förlorad syn och/ eller hörsel går inte att ersätta!

Hantering av metalliska material går tyvärr inte att göra ljudlös.

Tidigare var hörselskador en vanlig yrkessjukdom hos människor som arbetade i verkstadsindustri, men med dagens resurser ska ingen svetsare/plåtslagare behöva bli hörselskadad.

Bullerbekämpning ska i första hand ske vid själva ljudkällan, dvs bullrande maskiner och arbetsoperationer skall byggas in eller avskärmas på annat sätt.

Det som sedan återstår är att ta bort restbullret, och då måste tyvärr personlig skyddsutrustning tillgripas.

Restbuller bekämpas bäst med hörselkåpor. Dessa ska vara anpassad för varje individ och användas vid allt arbete på bullrande arbetsplatser. Vid lättare buller kan hörselproppar användas.

Många arbetsmoment i vårt yrke är starkt bullrande såsom mejsel-, slaggrensnings- och slipmaskiner. Riktning medför också oväsen liksom många andra arbetsuppgifter. Det går att undvika många bullerkällor. I stället för att slå bort saker kan de brytas bort. I stället för att använda bullrande "slagpurror" kan slaggen avlägsnas med en slagghacka osv. Det är upp till den enskilde svetsaren/plåtslagaren att undvika buller.

Ljud mäts i decibel. Vid ca 85 db finns risk för hörselskador, och denna risk ökar därefter för varje högre decibeltal. Ljud som hammarslag mot en plåt uppfattas av de flesta som skadligt buller, men vad många inte tänker på, är att ljudet från t ex luftbågsmejsling, plasmaskärning etc. klart överstiger skadegränsen.

Därför måste man använda hörselskydd vid allt arbete på verkstäder och ex byggarbetsplatser. Det finns en bullerapp som man kan använda för att se om det buller man utsätts för är skadligt.

Om bullernivån på ett företag överskrider gränsvärdena skall åtgärdsprogram införas, detta gäller både små och stora företag i Sverige.

Kontroll av lyftanordningar, truck m.m.

Skall man använda en lyftanordning som t.ex. travers skall man alltid göra en okulärbesiktning före användning, det innebär att man använder sina ögon för att kontrollera att det inte finns några skador och säkerställa att de är i gott skick.

Tunga lyft

Det finns rekommendationer gällande belastningsergonomi för bedömning av lyft.

Rekommendationen är att om många lyft ska genomföras är under 7 kg inom underarmsavstånd och under 3 kg inom trekvarts armavstånd acceptabelt under bra förhållanden.

Vid lyft tyngre än detta rekommenderas hjälpmedel, som t.ex. travers.

Truck

Mindre truckar är eldrivna och är inga bekymmer med att köra inomhus då de inte släpper ifrån sig miljöfarliga avgaser.

Bensindrivna truckar kan användas för körning både inom- och utomhus, vid väl ventilerade platser p.g.a. avgaser.

Dieseldrivna truckar rekommenderas endast för körning utomhus då avgaserna är cancerframkallande och kolmonoxid är väldigt dödligt.

Vid brand

Det finns flera typer av brandsläckare, *skumsläckare* och *kolsyresläckare* är de vanligaste. Alla är lika bra med lämpar sig bäst till olika typer av bränder.

Skumsläckare - Eftersom det är relativt lätt att sanera efter användning lämpar de sig exempelvis butiker, gallerior och kulturmiljöer. Den är bra vid användning mot bränder i fibröst materiel typ trä, papper, textilier samt brännbara vätskor som olja, bensin och diesel.

Kolsyresläckare - Koldioxid fungerar för brand i vätskor som olja och lämpar sig därför bra i restaurangkök (alternativt ska en fettbrandsläckare väljas).

Koldioxiden är ett rent släckmedel som inte leder elektricitet vilket gör dem lämpliga för användning i bland annat elcentraler och i laboratoriemiljöer.

Skyltar:

Det finns många olika typer av skyltar med olika färger och former, det är väldigt bra att känna till dessa för att veta vad som medarbetare har för ansvar.

En skylt för fara har en triangelform som har en gul bakgrund med svart bård och text/symbol.

Skyltar för nödutgångar är alltid gröna/vita.

Förbud är alltid rund med röd/vit färg.

Skyltar som innefattar krav på bland annat hörselskydd, skyddsskor mm. är oftast fyrkantiga med en rund symbol i blå/vit färg.